

Terugkeren naar de Heemkunde-site kan via de *Terugknop*.
U vindt de *terugknop* bovenin uw scherm, meestal uiterst linksboven.

Adres: Bosscheweg 117, Bostel

Objectnr. : BOX-198

blad: 1

Gemeente : Boxtel
Plaats + postcode : Boxtel 5282 WV
Straat + nummer : Bosscheweg 117
Naam :
Kad. aanduiding :
Eigenaar :
Aard object : gebouw met erf
Huidige functie : instellingspand
Oorspr. functie : woonhuis
Opdrachtgever : Bond van Groote Gezinnen
Architect : J.C. Koot, Amsterdam
Aannemer : Gebr. Van de Laar, Boxtel
Bouwjaar : 1930
Bouwtype : eenlaags woning met zadeldaken
Bouwstijl : traditioneel-zakelijk

Objectnr. : BOX-198

Datum invent.: 13-10-04

Staat van onderhoud: goed

Kwalificatie : cat. 1

Bouwgeschiedenis/historie: Terugwijkend ten opzichte van de rooilijn van de Bosscheweg gelegen pand, dat aansluit op een voortuin. Het object maakt tezamen met bijbehorende bebouwing deel uit van een instellingsterrein dat zich bevindt aan de westzijde van de Bosscheweg. Behalve door deze weg wordt het terrein omsloten door de Harperhof (zuidzijde) en de Poolsestraat (westzijde).

De Bosscheweg maakt deel uit van de in 1741-1742 aangelegde rechte verbindingsweg tussen 's-Hertogenbosch en Boxtel. In de richting van Boxtel kruist de weg het riviertje de Dommel. Binnen de bebouwde kom sluit de Bosscheweg aan op het middeleeuwse straatprofiel van de Clarissenstraat.

Bosscheweg 117 is tegenwoordig een onderdeel van het woon- en zorgcentrum De Beemden, locatie Lindenlust. Van oorsprong evenwel was het instellingscomplex in gebruik als een vakantiekoloniehuis (Sint Antonius), waar 'bleekneusjes' ofwel zwakke kinderen uit het gehele land konden aansterken. Vaak hadden deze aandoeningen zoals astma of bronchitis, maar ook konden ze te mager zijn. Het door nonnen en artsen bediende koloniehuis St.-Antonius bleef tot 1966 als zodanig in gebruik. Hierna werd het een verpleeghuis, dat nu een onderdeel vormt van de zorggroep Elde.

Het koloniehuis ontstond op het landgoed Lindenlust waarvan het bijbehorende huis in 1925 was verbouwd. In 1930-1933 werd de nieuwbouw gerealiseerd, naar ontwerp van de Amsterdamse architect J.C. Koot. Deze omvatte behalve een nieuw hoofdgebouw (Bosscheweg 113) ook twee, eveneens nog steeds bestaande objecten (Bosscheweg 115 en 117). Het vermoeden bestaat dat nr. 117 oorspronkelijk in gebruik was als dokterswoning en nr. 115 als woning voor de aan de instelling verbonden rector. Op 12 juni 1930 legde ene Louise van der Rijt de eerste steen voor de woning op nr. 117.

Dit pand is uitgevoerd in een traditioneel-zakelijke stijl met sobere bakstenen gevels en met pannen gedekte steile zadeldaken. Aan de voorzijde kwam een tweezijdige erker. De voorgevelhoeken worden gemarkeerd door enerzijds een spitsbogige gevelopening die de wang vormt van een veranda, en anderzijds een ingangspartij met steunbeer en hoofdingang. Voor zover uitwendig zichtbaar onderging het pand slechts enkele moderne wijzigingen. Zo bevatten diverse gevelopeningen aan de linkerkant van het pand een moderne invulling. Oorspronkelijk zullen ze net als bij de vensters aan de andere zijden van de woning gevuld zijn geweest met stalen ramen. Aan de achterzijde is het pand waarschijnlijk omstreeks 1950-1960 uitgebreid. Waarschijnlijk werd hier een reeds bestaande uitbouw vergroot, waarbij het metselwerk opmerkelijkwijs in quasi-handvormsteen is uitgevoerd, afwijkende van het overige metselwerk. Ook de schoorsteen op het linker dakschild is in quasi-handvormsteen gemetseld, en zal (als vernieuwd onderdeel) gelijktijdig met de uitbouw zijn ontstaan. Verder was te zien dat aan de linkerkant van de woning enkele gevelopeningen zijn dichtgemetseld.

Beschrijving: Het pand heeft een in hoofdzaak rechthoekige plattegrond met aan de achterzijde enkele aansluitende uitbouwen. Het is eenlaags en voorzien van een zolderverdieping die is opgenomen in een haaks op de voorgevel gelegen zadeldak. Op het rechterschild sluit een steekkap aan, eveneens in de vorm van een zadeldak. De dakschilden zijn gedekt met gesmoorde romaanse pannen met bijbehorende ballonvorsten. Breed overstekende houten bakgoten die zijn doorgestoken langs de gevelhoeken. Op het linker dakschild bevindt zich een brede houten dakkapel met plat dak. Alhier moderne (buiten de bescherming vallende) enkelruits ramen. Centraal bevindt zich een uit houtdelen bestaande dam, die de positie van een op de dakkapel aansluitende schoorsteen markeert. Aan weerskanten van de schoorsteen bevindt zich op het bovenste deel van het dak opnieuw een houten dakkapel, maar minder breed opgezet. Ook hier moderne (buiten de bescherming vallende) enkelruits ramen. De gevels zijn gemetseld in smalle geelbruine baksteen in kettingverband, met verzonken voegen. Vergelijkbaar uitgevoerde plinten in rode baksteen. De bovenste baksteenlaag van de plinten springt licht naar voren. De authentieke invulling van de vensters bestaat overwegend uit stalen ramen. Ongeprofileerde houten kozijnen. Zwarte tegellekdorpels.

Op de in hoofdzaak symmetrisch ingedeelde voorgevel (oostzijde) sluit centraal een tweezijdige bakstenen erker aan, met een plat dak. Het dak heeft een breed overstekende houten bakgoot die is doorgestoken boven de twee smalle vensters aan weerskanten van de erker. De erker heeft aan beide zijden een enkelruits raam. De twee flankerende vensters bevatten een 3-ruits raam. Rechts van de erkerpartij een smal venster dat eveneens is gevuld met een 3-ruits raam. Links van de erkerpartij bevindt zich een spitsbogige gevelopening die deel uitmaakt van de wang van een op de linker zijgevel aansluitende veranda (zie hieronder). Binnen de spitsboog bevindt zich een bakstenen borstwering met houten bloembak. De hoekpartij van de verandawang is uitgevoerd als een zich verjongende bakstenen steunbeer met siermetselwerk. Een vergelijkbare steunbeer bevindt zich langs de rechter hoek van de voorgevel, deel uitmakende van een entreepartij (zie hieronder). Binnen de op het zadeldak aansluitende topgevel is het pand voorzien van drie benedenvensters. Hiervan is het centrale exemplaar gevuld met een dubbel 3-ruits draairaam, en bevatten de (smallere) nevenvensters één 3-ruits raam. De tussen de vensters gelegen geveldammen zijn voorzien van bakstenen siermetselwerk. Bovenin de topgevel een klein zoldervenster met enkelruits raam. Een bakstenen siermetselwerkstrook bevindt zich langs het bovenste deel van de topgevel.

Van de rechter zijgevel (noordzijde) risaleert het grootste gedeelte. Het terugwijkende linker deel vormt een entreepartij met een bakstenen bordes met rode tegelvloer. De entreepartij heeft rechts van bovengenoemde steunbeer een smal venster met 3-ruits raam. Rechts hiervan bevindt zich een zandstenen gevelsteen. De tweede (westelijke) wang van de entreepartij bevat de hoofdingang met een paneeldeur met een a-symmetrisch geplaatst deurraam in 'laddermotief'. Links sluit op de ingang een zandstenen brievenbus aan. Aan de voorzijde van het risaliet bevindt zich tegen de plint een bakstenen kelderkoekoek met smeedijzeren rooster. De plint is binnen het centrale deel van het risaliet naar boven toe doorgestoken en sluit hier aan op twee in de eerste bouwlaag gelegen kleine vensters met een enkelruits raampje. De geveldam tussen deze vensters bevat bakstenen siermetselwerk. In de topgevel waarmee het risaliet wordt afgesloten bevinden zich centraal drie vensters, afgewisseld door bakstenen siermetselwerkdammen. Binnen het centrale venster een dubbel 2-ruits draairaam. Binnen de nevenvensters telkens één 2-ruits raam, waarvan het linker exemplaar is gevuld met geometrisch glas-in-lood. Bovenin de topgevel een zoldervenster met enkelruits raampje, en een siermetselwerkstrook als aan de voorzijde van het pand. De linker zijgevel (zuidzijde) vormt rechts een inpandige veranda, waarvan beide hoeken worden gemarkeerd door een zich verjongende steunbeer met siermetselwerk (zie ook hierboven). Vanuit de woning is de veranda bereikbaar via een ingang met een dubbele enkelruits deur. Links van de veranda een venster met gewijzigde (buiten de bescherming vallende) invulling.

Op de achterzijde van het pand (westzijde) sluit rechts een eenlaags uitbouw aan, met aan de bovenzijde een ononderbroken op de uitbouwgevels aansluitende bakstenen borstwering. Aan de voorzijde van de uitbouw een ingang met moderne (buiten de bescherming vallende) invulling. In de rechter wang een venster met gewijzigde (buiten de bescherming vallende) invulling. Twee puien met een enkelruits balkondeur en dito nevenlicht bieden toegang tot het balkon. De topgevel waarin de hoofdmasa van het pand uitmondt is bovenin voorzien van twee zoldervensters met een

enkelruits raampje. Hierboven een bakstenen siermetselwerkstrook als bij de overige topgevels. Links van genoemde uitbouw een tweede uitbouw, eveneens eenlaags en met een plat dak. Ook deze bevat gevelopeningen met een gewijzigde (buiten de bescherming vallende) invulling.

Motivering: Eenlaags (voormalige) woning met zadeldaken, in 1930 als onderdeel van een complex gebouwd door de Amsterdamse architect J.C. Koot en uitgevoerd in een traditioneel-zakelijke stijl.

Architectuurhistorische waarde vanwege het bouwtype en de bouwstijl, waarvan het object voor zover uitwendig gezien een vrij gaaf bewaard gebleven voorbeeld is. In zijn opzet en vormgeving is het een goed voorbeeld van het oeuvre van de Amsterdamse architect J.C. Koot.

Het object heeft situeringswaarde als een markant onderdeel van de bebouwing langs het betreffende deel van de Bosscheweg, waar het door zijn tamelijk massieve bouwmassa met steile zadeldaken, een tweezijdige erker en een terugwijkende entreepartij een belangrijke blikvanger vormt. Tezamen met de bijbehorende historische bebouwing en door de vrijstaande ligging op een eigen terrein dat is ingevuld als een tuin maakt het object deel uit van een waardevol ensemble. Het object heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een in de periode van het Interbellum als onderdeel van een rooms-katholiek vakantiekoloniehuis gerealiseerde woning. In zijn opzet weerspiegelt het de ideeën omtrent de uitvoering van een woonhuis, zoals die bestonden in deze periode. Als onderdeel van een vanuit een geestelijke grondslag ontstaan complex illustreert het de religieus-historische ontwikkelingen in de gemeente Boxtel.

Opmerkingen: De twee binnen de entreepartij van de woning gelegen gevelstenen zijn voorzien van tekst. Hiervan draagt de op de ingang aansluitende brievenbus de vermelding: BRIEVEN. De tweede gevelsteen vormt de eerste steen van het pand: LOUISE/ VAN DER RIJT/ 12-6-'30.

Inwendig is de woning niet bekeken. Het vermoeden bestaat dat diverse authentieke interieurelementen behouden zijn gebleven. Het object is gelegen op een bijbehorend terrein met tuinvulling. Aan de achterzijde bevindt zich een moderne (buiten de bescherming vallende) garagebox.

Bronnen:

Bouwgegevens in Gemeentearchief Boxtel: dossiernr. 390-391 A-B

Aker, Th. van den, *Boxtel: kijk nou 'ns!*, Boxtel 2002

Coenen, J., *Baanderheren, boeren en burgers*, Boxtel 2004

